

Atli Dam í nýggjársoðu síni:

Varandi virði fyri fjøldina heldur enn løtu- vinningar fyri einstaklingin

— Hugsjónarliga stavnaldið má vera, at vit skapa virði, sum kunnu vera samfelagsstuðlar langt inn í næstu öld, heldur enn lotuvinningar fyri einstok av teimum sterkastu, segði Atli Dam, lögmaður m.a. í nýggjársoðu síni.

Lögmaður umrøddi fyri stóran part búskaparviðurskipti okkara, men segði, at hóast tey eru týðandi partur av tí karmi, vit skulu smíða um lív okkara á hesum oyggjum, so mugu vit ikki missa okkum sjálvi burtur í tí materiella mældinum, men hvør á sínum øki virka fyri at ríka tilveruna bæði mentanarliga og siðmenningarliga og materielt.

Góðu landsmenn

Materiellu kor okkara, politisku og stjórnarligu viðurskipti okkara, útbýggingar- og vinnumøguleikar okkara eins væl og siðmenning okkara eru — sum ofta sagt — sera nær tengd at politiskum og búskaparligum viðurskiptum uttanum okkum, viðurskipti, sum vit fámentu onki ávirka.

Skulu vit broyta ella skáka okkum undan óynsktum avleiðingum av hesum og bota slíkt, sum ferst, ella skapa nýtt, har vit mistu, mugu vit eiga evni og tora at stýra so, at sjálvskaptir móguleikar vega upp imóti og tryggja okkum eitt samfelag í hóskaði javnvág.

Hetta er eisini politiskur málsetningur, og kann tað hava áhuga, nú eitt landsstýrisskeið er hálfrunnið, at gera metingar um, hvussu hetta hevur hepnast, og hvussu útlitið er komandi.

Hendan nýársheilsa til landsmenn burturi og heima gevur høvi til at frambera egnar metingar og landsstýrisins.

Vinnumøguleikar okkara í 1986 vóru rættiliga rúmri við teim veiduváttalum, fingnar vóru í lag, og nýggjar avtalur eru gjørdar fyri 1987 við øll tey lond, vit samvirka við.

Hesar avtalur eru í øllum førum eins rúmligar og áður, í summum førum nakað lagaligari enn í 1986 og í onkrum føri munandi betri. Her kunnu serliga nevast avtalurnar við Noreg og Sovjet.

Útlit skuldi tí verið fyri, at tær nýløgur, sum gjørdar verða í skip til hesar veidumøguleikar, skuldu kunna rentað seg aftur. Enn muna hesar iløgur ov lítið í búskapi okkara, men skuldu í 1987 merkt ein munandi vøkstur í framleiðsluvirði og útflutningi.

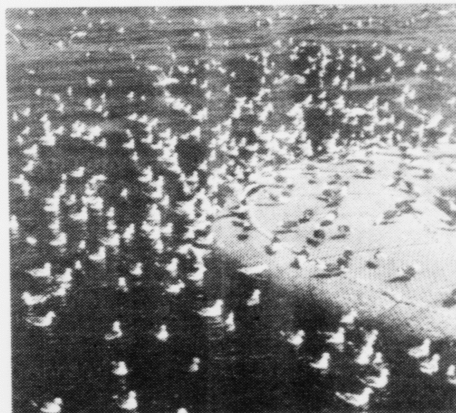
Heildarveiða okkara í 1986 verður umleið 350.000 tons ella út imóti hin sama sum í 1985, ið royndist metár við 373.000 tons.

Á flestu leiðum er talan um økta veiðu, men í Barentshavinum bleiv jú ongin lodna í 1986, og merkir hetta 14.000 tons minni, og á EEC-øki í Norðsjónum er hvítingsbróðurveiðan dottin burtur í onki.

Føroyaleiðirnar hava roynst drúgvur við umleið 170.000 tons, men her eru broytingar hendar, sum geva orsök til rættliga at skorda á fyri at fáa eina langtíðar veiðuplánlegging og stýring í lag. Toskaveiðan er minkað við 8.000 tons, upsaveiðan við 6.500 tons og blálonguveiðan við 2.600 tons. Veruliga veiðan í hesum stovnum liggur nú nærri tilmældu ásetingunum fyri heildarveiðu, men er tað sera vánaliga veðrið í heyst og í vetur heldur enn veidustýring, sum er orsök til hetta.

Svartkjaftaveiðan á Føroyaøkinum er økt, og serliga hvítingsbróðurveiðan er farin munandi upp, heili 10.000 tons til 17.000 tons.

Fiskivinnuumsiting okkara hevur tilevnað eitt uppskot um veidustýring, sum kann linka um trýstið á týðningarmestu gagnfiskastovnarar á grunnum vatni og meðalvatni. Hetta uppskot er til viðgerðar hjá teim felagsskapum, sum umboða fiskimenn og teir ymsu veiðuhættirnar, og burtur úr hesum skal koma ein verndarskipan, ið veruliga munar. Um hon verður broytt meira ella minni í mun til fyriliggjandi uppskot, hevur ongan týðning, men avgerandi er, at hon fæst til vega nú í 1987.

Svartkjaftaveiðan er hitt mest spennandi og áhuga-verða »alternativ«

Sum nevnt eru móguleikarnir á fjar- og miðleiðum rúmkáðir í 1987 í mun til 1986, og móguleikarnir á Hatton banka og vestantil á Reykjanesrygginum verða at royndarfiska nakað meira í 1987, men hitt mest spennandi og áhugaverða »alternativ« er kortini svartkjaftaveiðan.

Mangan ivast um nyttuna av teim stóru ilögum, her eru gjørdar, og rætt er tað, at enn er langt á mál. Kortini kann onki tvítyti verða um, at vit ikki hava ráð at gevast í hálvum gekki við svartkjaftinum.

Svartkjafturin er í løtuni einasta ráverutílfingi, ið vit uttan politiskar trupulleikar frá øðrum tjóðum sleppa frammat, tí má og skal eydnast at útvíkla neyðuga veiðu- og viðgerðartøkni so langt, at úr hesum stovni kunnu trøytast stórar veiðu-nøgdir til háverduga matvoru.

Atli Dam, lögmaður: — Hvør okkara má medvirka til at roynd at spara, har sparas kann og tálma nýtsluna mest móguligt.

Bæði á veiðusiðuni og viðgerðarsiðuni hava vit mett okkum at vera frammalaga, men vánaliga veðrið í heyst hevur tarnað nógv, og er tí óvissan enn størri, enn vit vónaðu fyri einum ári síðani.

Landsstýrisins politikkur á hesum øki er framvegis fíggarliga at stuðla royndum at menna viðgerðina og veiðuna, men vit ásanna, at tað vildi verið vónleyst at borið hundræð túsundir av tonsum til lands við studningi. Tá skuldi stuðulskipanin verið útbýgd við hundræðs milliónum krónum, og búskaparliga vildi hetta verið stórir skaði í teirri støðu, vit eru.

Nýtslan er vaksin óforsvarliga nógv

Hvussu búskaparliga støðan so er, og hvussu vit stýra á hesum øki, er framvegis týðningarmesti spurningurin her á landi. Tí skulu vit balast her, má húsarhaldið verða í lagi og forsvarliga umsitið.

Tað skal ikki dyljast, at vit framvegis hava sera álvarsligar javnvágstrupulleikar at dragast við.

Búskaparliga er framvegis ikki samsvar ímillum framleiðslu okkara og so nýtslu og ilögur.

Serliga er nýtslan vaksin óforsvarliga nógv, og hetta broytrir nakrar av teim metingum, gjørdar vórðu á ólavseku, skeiva vegin.